

naar man overhovedet indfører Adskillelser ved Valg, dem værner man overmaade daarlige om ved en Valgbarhedsænsus. Hvis der virkelig er forskjellige Interesser, der trænge til et særligt Værn, da bør man søge at give dem Værnet gennem Valgrets- og ikke gennem Valgbarhedsænsus. Men, hvadenten denne min Anskuelse er rigtig eller ikke, saa er saa Meget vist, at man, naar man i Aaret 1862 i det meget omtalte og nu meget roste Forslag, som jo forresten ikke blev til Lov, opstillede en deelbits Valgbarhedsænsus, saa var det, fordi man i Gjærningen vedkjendte sig det Princip, der er lagt til Grund for den nuværende Sammensætning af Communalraadene, i Modsetning til det Princip, som det ærede Medlem nu kommer frem med. Den ærede Forslagsstiller har vel sagt, at det nu gjældende Princip i vor kommunale Valgmaade ikke er stemmende med Grundloven. Han har sagt for det Første, at vi vare i Strid med Grundlovens Regler om Communerne selvstyrelse, og for det Andet — hvad jeg i Grunden betragter som mere betydningsfuldt — at de nu gjældende Regler for den kommunale Repræsentations Sammensætning ikke skulde være forenelige med den Aand, hvort Grundloven har givet Regler for Repræsentationens Sammensætning. Hvad det Første angaaer, kan jeg ikke nægte, at det forekommer mig, at der er en Vildfarelse tilstede hos den ærede Forslagsstiller; det er virkelig to forskjellige Ting, om en Commune eller dens Repræsentation har den Myndighed, som man mener, at den bør have, og paa den anden Side, om den kommunale Repræsentation er sammensat paa den Maade, man mener, den bør være. Man kunde godt tænke sig de kommunale Repræsentationer sammensatte paa den Maade, som det ærede Medlem vil have, uden at det derfor efter hans saavel som efter min Mening kunde siges, at Communerne havde selvstyrelse, nemlig naar en saadan valgt Repræsentation ikke havde nogen virkelig Myndighed. Naar der

paa den anden Side i Grundloven er Tale om, at Communerne skulde have selvstyrelse, eller at Communerne selv skulde styre deres egne Anliggender under Statens Oplysning, har man vistnok ikke tænkt paa Andet end paa Communerne Raadighed, det vil sige deres Repræsentanters Raadighed; men et ganske andet Spørgsmaal er det, hvorledes Communerne Repræsentanter skulde vælges. Det træffer sig da ogsaa saaledes, at man i den grundlovgivende Rigsforsamlings Forhandlinger finder dette Spørgsmaal, om Communerne Repræsentation, omtalt, og navnlig finder man det udtrykkelig udtalt af den Mand, der var Førfører for Grundloven, at det var en aldeles falsk Paastand, at man maatte ordne Repræsentationen af Communerne efter det Mønster, som er givet i Sammensætningen af Folkethinget, idet han gjør opmærksom paa, hvad der er blevet gjentaget af Ministeren her, at man ikke maatte overse, at der jo foruden Folkethinget er et Lands-thing, og endelig føiede han til, var der Kongen. Som væsentligere betragter jeg den Indvending, at Grundlovens Aand skulde føre til, at man maatte ordne Valgene paa den Maade, som det ærede Medlem har foreslaaet. Her forekommer det mig imidlertid, at man kommer ind paa en aldeles skæv Betragtningssmaade. Det kan maasse ikke siges med fuld Sandhed, at Communerne kun er et Interessesentskab; men paa den anden Side skal det virkelig ikke kunne nægtes, at Communerne i sit Væsen ikke er meget forskjellig fra et oeconomic Interessesentskab, og at der er en overordentlig stor Forskjel mellem Commune og Stat. Staten har nationale og aandelige Interesser at varetage, som maade siges at være de væsentlige og overveiende, endogsaa da naar der tillige er Spørgsmaal af oeconomic Natur. Det kan derfor være ganske i sin Orden, at enhver Borger i Landet uden Hensyn til hans Formuenhed faaer Afgang til middelbart at tage Deel i Styrelsen af Statens Anliggender, at han middelbart faaer